

Zuurminnende Atlantische zuurminnende beukenbossen met *Ilex* en soms ook *Taxus* in de ondergroei (*Quercion robori-petraeae* of *Illici-Fagenion*) (H9120)

Verkorte naam: Beuken-eikenbossen met hulst

1. Status

Habitatrichtlijn Bijlage I (inwerkingtreding 1994)

2. Kenschets

Beschrijving: Het habitatype betreft beukenbossen of eikenbossen met hulst (*Ilex aquifolium*) in de ondergroei. De fraaiste voorbeelden van deze hulstbossen zijn de oude hulst-eikenbossen met hoge, plaatselijk dominerende hulst in de boomlaag. De bedekking van hulst is dan meer dan 5%. Het habitatype komt voor op de hogere zandgronden en in het heuvelland.

In de plateaubossen van Zuid-Limburg is de afgrenzing met de veldbies-beukenbossen van habitatype H9110 niet scherp, omdat in habitatype H9110 ook hulst in de ondergroei optreedt. Als onderscheidend criterium geldt, dat (in het heuvelland) de aanwezigheid van witte veldbies (*Luzula luzuloides*) altijd duidt op habitatype H9110. Alleen waar deze soort ontbreekt, kan in deze regio sprake zijn van habitatype H9120.

Beukenbossen in de duinen behoren tot habitatype H2180 (duinbossen).

Deze bossen worden gerekend tot een enkel verbond van plantengemeenschappen (*Quercion roboris*).

Binnen dit habitatype worden geen subtypen onderscheiden.

Vegetatietypen:

Goed: Begroeiingen van de associatie *Fago-Quercetum* (42Aa2) of *Deschampsio-Fagetum* (42Aa3) waarin hulst meer dan 5% bedekt;

Matig: Begroeiingen van de associatie *Fago-Quercetum* (42Aa2) of *Deschampsio-Fagetum* (42Aa3) waarin hulst 1 tot 5% bedekt.

Code habitat (sub)type	Code	Vegetatietypen
9120	42Aa02a	<i>Fago-Quercetum vaccinietosum</i>
9120	42Aa02b	<i>Fago-Quercetum pteridietosum</i>
9120	42Aa02c	<i>Fago-Quercetum convallarietosum</i>
9120	42Aa02d	<i>Fago-Quercetum molinietosum</i>
9120	42Aa02e	<i>Fago-Quercetum holcetosum</i>
9120	42AA03	<i>Deschampsio-Fagetum</i>
9120	42AA03A	<i>Deschampsio-Fagetum leucobryetosum</i>
9120	42AA03B	<i>Deschampsio-Fagetum typicum</i>
9120	42AA03C	<i>Deschampsio-Fagetum isopterygietosum</i>

Relatief belang in Europa: groot

Qua oppervlakte is het belang van Nederland voor dit habitatype niet bijzonder groot. Gezien de ligging van Nederland in het midden van het verspreidingsgebied is het relatief belang van ons land toch als groot ingeschat.

3. Kwaliteit

Kenmerken van een goede structuur en functie:

- Oude boslocatie
- Op landschapsschaal: aanwezigheid van soortenrijke open plekken en bosranden met plantensoorten uit de klasse *Melampyro-Holcetea mollis* of bijzondere braamsoorten (*Rubus*);

- Aaneengesloten bosoppervlakte ten minste 40 ha.

4. Bijdrage van gebieden

Verspreiding binnen Nederland: De beukenbossen met hulst worden algemeen aangetroffen in oude en geleidelijk ouder wordende bossen op de hogere zandgronden. Eiken-hulstbossen zijn in ons land zeldzaam en vrijwel beperkt tot Drenthe en aangrenzende gebieden.

Huidig voorkomen en Natura 2000: Het type komt in optimale vorm (eiken-hulstbossen) voor in Mantingerbos (31), Norgerholt (22), Lieftingsbroek (21) en buiten het Natura 2000 netwerk in onder meer het Tonckensbos, Asserbos en bij Ter Apel. Beukenbossen met hulst in de ondergroei zijn bekend van allerlei delen van Oost-Nederland (o.a. Springendal & Dal van de Mosbeek (45) en Bekendelle (63)), de Veluwe (o.a. deelgebied Speulderbos) (57), Noord-Brabant (Ulvenhoutse Bos (129)) en Limburg (Geuldal (157), Geleenbeekdal: deelgebied Imstenraderbos (154)).

H9120 Beuken-eikenbossen met hulst: *relatieve bijdrage van Natura 2000 gebieden*

Natura 2000 gebied	Huidige rel. bijdrage (1)	Potentiele rel. bijdrage (2)	Argumentatie (1) of (2)
Geuldal	+	+	(1) Opp. 2-15% goede kwaliteit
Lieftingsbroek	+	+	(1) Opp. < 2% goede kwaliteit
Mantingerbos	+	+	(1) Opp. < 2% goede kwaliteit
Norgerholt	+	+	(1) Opp. < 2% goede kwaliteit
Sint Jansberg	+	+	(1) Opp. < 2% goede kwaliteit
Springendal & Dal van de Mosbeek	+	+	(1) Opp. < 2% goede kwaliteit
Veluwe	+	++	(1) Opp. >15% matige kwaliteit (2) van matige naar goede kwaliteit
Bekendelle	-	+	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit (2) van matige naar goede kwaliteit
Dwingelderveld	-	+	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit (2) van matige naar goede kwaliteit
Geleenbeekdal	-	+	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit (2) van matige naar goede kwaliteit
Savelsbos	-	+	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit (2) van matige naar goede kwaliteit
Ulvenhoutse Bos	-	+	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit (2) van matige naar goede kwaliteit

5. Beoordeling landelijke staat van instandhouding

Trends: Het habitatype breidt zich in de laatste decennia geleidelijk uit op de hogere zandgronden door 'verbeuking' van eikenbossen na beëindiging van de hakhoutcultuur. Na enige tijd kan de schaduwtolerante hulst zich in deze donkerder wordende bossen vestigen, zich uitbreiden en hoog uitgroeien.

Recente ontwikkelingen: In de periode 1994-2004 gaat de verbeuking van de eikenbossen gestaag verder.

Beoordelingsaspect natuurlijk verspreidingsgebied: gunstig
Het verspreidingsbeeld van het habitatype is stabiel of uitbreidend.

Beoordelingsaspect oppervlakte: gunstig
De oppervlakte van de beuken-eikenbossen met hulst is de laatste decennia toegenomen.

Beoordelingsaspect kwaliteit: matig ongunstig

1. Typische soorten: Er zijn geen aanwijzingen dat de soortensamenstelling van de beuken-eikenbossen met hulst in de afgelopen decennia negatief is veranderd.

2. Structuur en functie: Voor het behoud van het habitatype zijn de ecologische condities voldoende. De structuur van het grootste deel van de beuken-eikenbossen met hulst is echter erg monotoon.

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: gunstig

Voor het behoud van het habitatype hoeft niets aan specifiek beheer gedaan te worden. Bij niets doen veranderen eikenbossen geleidelijk in beukenbossen van dit habitatype. Wel is het zaak om de boscomplexen zoveel mogelijk aaneengesloten te houden en storende invloeden vanuit het cultuurland tegen te gaan.

Definitie gunstige staat van instandhouding: Als uitgangssituatie (referentie) voor een gunstige staat van instandhouding geldt de huidige verspreiding, oppervlakte en kwaliteit.

Oordeel: matig ongunstig

Aspect	1994	2004
Verspreiding	gunstig	gunstig
Oppervlakte	gunstig	gunstig
Kwaliteit	matig ongunstig	matig ongunstig
Toekomstperspectief	gunstig	gunstig
Beoordeling Svl	matig ongunstig	matig gunstig

6. Bronnen

- Werf, S. van der, 1991. Natuurbeheer in Nederland 5. Bosgemeenschappen. Pudoc, Wageningen.